

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Tervise Arengu Instituudi kogemused koolituse "Psühhosotsiaalsed riskid töökohal: kiusamine ja ahistamine" läbiviimisel

Külli Luuk
Tervise Arengu Instituut

KUIDAS KOOLITUSENI JÕUDSIME?

VAJADUSED

VÕIMALUSED

Vajadused:

- Ühiskondlik foon, meediakajastused

TARTU ÜLIKOOL

Sisukaart A A A EST ENG Otsing

EETIKAVEEB

EETIKA JA MORAAAL VÄÄRTUSARENDUS HEA KOOL JA LASTEAD SÜNDMUSED VÄLJAANDED EETIKAVEEBIST

Avaleht » Foorumid » Eetika.ee foorum » Koostöö ja juhtimine » Tööküsimine

Tööküsimine

Lisa foorumi teema

10. Mai 2011 - 12:59 -- Anonüümne
Foorumid: Koostöö ja juhtimine

Tere!

Loon siia võimaluse arutada tööküsimise teemadel.

Triin

Lisa kommentaar

Tööküsimisest

Sisestas Me (verifitseerimata), 14. Mai 2011 - 0:12

On inimesi Eestis kes kannatavad kaua aega töö küsimise all, ja see teeb neile väga haiget. Mu oma kokkupuute tööküsimisega oli lühike, ja ma ei oska ette kujutada kuidas need tunnevad kes sellist käitumist peavad kohtama iga päev aastate jooksul.

Eesti kultuuris levinud probleemide mahavaikimine/mittetunnistamine, orjamentalteet ja äärmuslik individualism ei aita mitte kedagi vaid teeb asjad hullemaks. Eestlased peab lõpetama seda mõtlemisviisi mis ütleb et te olete individualistid, et igaüks on oma õnne sepp, et ainult tugevatel inimestel on inimväärtus, et te ei julge midagi öelda kui näete et keegi kiusab oma töö- või koolikaaslast. Kaitske ja toetage teineteist. Neil aastail kus ma Eestis elasin ma kahjuks ei näinud palju sellist julgust oma kaasnimest kaitsa - ma nägin enamasti vaikimist, liigset alandlikkust, kivistunud hierarhiad ja hüperindividualismust.

vasta

Sisestas Kogenu (verifitseerimata), 23. Mai 2011 - 22:45

Mina olen kannatanud tööküsimise all aastaid ja seda ühes meie ülikoolidest. Aidata ei saa keegi, sest küsimine toimub varjatult ja kiusaja on väliselt sõbralik ja lugupeetud inimene. Kui ei oleks juhtumisi lugenud Brita Jokineni raamatut "Kiusaja meie seas", kus kirjeldatu vastab üks ühele minuga toimunuga, siis ei oleks ise selle peale tulnudki. Arvasin, et tegu lihtsalt "halbade juhuste" kokkusattumisega.

logi sisse registreeru

töopakujale

EKSPRESSJOB
www.ej.ee

Iga kümnes töötaja kannatab kiusamise all (4)

23.09.2009 Raul Veede

Foto: Issouf Sanogo/AFP

Ligikaudu kümnendikku töötajast on tööl viimase poole aasta jooksul taga kiusatud, selgus Uus-Meremaal korraldatud uuringust.

Kolme ülikooli teadlased jälgisid kaheaastase projekti käigus 20 organisatsiooni turismi-, tervise- ja haridussektoris, kirjutab Stuff. Ligi 1600 töötajat täitsid töösuhete teemalise küsimustiku ning esialgsed tulemused näitavad suurt hulka kiusamise ohvreid.

Kui numbrid üldistada kogu töötajaskonnale, tähendab see Uus-Meremaa kohta 200 000 tagakiusatut.

Mis on tööküsimine?

Küsimustikus uuriti inimestelt, kas neid on tööl ähvardatud või ära kasutatud, on nende jõupingutusi saboteeritud ja kas nad on midagi selle vastu ette võtnud, kirjeldas üks uurijast, organisatsioonipsühholoog professor Michael O'Driscoll Waikato ülikoolist.

Uurijad defineerivad tööküsimist kui olukorda, kus inimene tunneb, et on olnud korduvalt kaastöötaja negatiivsete tegevuste sihtmärgiks keskkonnas, kus ennast on raske kaitsa. Teisisõnu leiab see jätkuvalt aset inimeste vahel, kes on organisatsioonis eri võimutasemetel.

Restoranid, haiglad, ülikoolid... parlament?!

Esialgsed tulemused näitavad, et eriti torkavad tööküsimiste poolest silma restoraniköögid. Ühe ägedaloomulise Briti koka järgi kutsutakse seda Gordon Ramsay efektiks. Haiglatöötajaid kiusavad sageli patsientide sugulased ning õpetajaid õpilased.

Viimase aasta jooksul on Uus-Meremaa töösuhete amet uurinud mitmeid tööküsimise juhtumeid. Nende hulgas olid ülikoolitöötaja, keda kiusas tema ülemus, ning mees, kes vallandati agressiivse käitumise pärast töötaja suhtes, ähvardades toda tööstukiga.

Süüdistusi kiusamises ja ähvardamises kerkis mullu korraldatud sisejuurdluse käigus esile ka parlamendiliikmete vastu.

Pooled kiusatud lahkuvad töölt

O'Driscoll'i hinnangul kiusati pooli kiusamisest teatanuist ikka veel ning teine pool oli vahetanud kas ametikohta, organisatsiooni või suisa elukutset.

Kiusatakse mitte üksnes ülalt alla, vaid ka alt üles. Nii võib meeskonnaliige võib kiusata juhti või ülevaatajat, kui tal on asendamatu oskusi ning ta on seetõttu jõupositsioonis.

•Soov olukorda muuta

Võimalused:

- **Koolitus Bullying and Harassment at Work**

4-9.09.2011, Reykjavik. NIVA.

Koolitajad:

Maarit Vartia, PhD   Helge Hoel, PhD   Ståle Einarsen, PhD

- **Koostööpartnerid Eestis**

- Merle Tambur, Tööinspeksioon, Tööandjate Keskliit, TET võrgustik

Tervislik töökoht!

Sekkumistasandid ja võimalused

Tasand	Ennetamine	Sekkumine	Rehabilitatsioon
Poliitika	Seadused ja regulatsioonid Kollektiivsed kokkulepped	Kohtulahendid Töökohus	Rehabilitatsioonivõimaluste pakkumine
Organisatsioon/ tööandja	Kiusamisjuhtumiste ennetamise kord Organisatsioonikultuuri arendamine Juhtimisoskuste treening Organisatsiooni uuringud	Juhtumite käsitlemise protseduur Juhtumite vahendamine Kaebuste menetlemine	Korporatiivsed kokkulepped Programmid ja lepingud professionaalseks järgnevaks toetamiseks
Töökoht/grupp /ülesanne	Psühhosotsiaalse töökeskkonna ümberkujundamine Riskianalüüs Koolitus (teadlikkuse tõstmine, kiusamise ära tundmine)	Meeskonnakoolitused Juhtumite analüüs Koolitus (konfliktijuhtimise oskuste arendamine) Konfliktide ja juhtumite vahendamine	Gruppide arendamise programmid
Individuaalne	Koolitus	Sotsiaalne toetus Nõustamine	Teraapia Nõustamine Füüsiline rehabilitatsioon Kahjuhüvitused

Rõhuasetused

Teadlikkuse suurendamine:

- mis see on?
- millal ja kuidas aset leiab?
- kes on osapooled?

Ennetamine organisatsiooni tasandil:

- kiusamise ära tundmine igapäevaolukordades
- võimalike lahenduste otsimine

“Psühhosotsiaalsed riskid töökohal: kiusamine ja ahistamine”

- **Pilootkoolitus** toimus Tervise Arengu Instituudis 23.05.2012
- **Koolituse eesmärk:** töökohal kiusamise ja ahistamise, kui psühhosotsiaalse riski olemuse tutvustamine ning praktiliste nõuannete andmine ennetamise võimalustest ja toetava psühhokliima kujundamisest.
- **Maht:** 4 akadeemilist tundi
- **Tänaseks toimunud neli koolitust**
(2 avatud kursusena, 2 töökohtadel)

Osalejate tagasiside ja koolituse sisu täiendamine:

•2012

- Kasulik info ja kontaktid
- Hea kuulda teiste arvamus
- Puudus on elulistest näidetest
- Rohkem infot ahistamise olemusest

•2013

- Rohkem näiteid
- Kohtupraktika?
- Ennetusmeetmed
- Vajalik jätkamine

2014:

- Väga vajalik
- Koolitus võiks olla pikem
- Rohkem näiteid

2015:

- Grupitööd on abistavad
- Teema on raske ja lahenduste leidmine keeruline
- Mida teha, kui..? (ülemus on kiusaja, on probleem kolleegiga, ..)
- Vaja jätkata
- Rohkem näiteid

Tervislik töökoht!

› TERVISE EDENDAMINE TÖÖKOHAL

› Põhimõtted

› Kasu tööandjale

› Töökoha tervisedenduse koolitused

- › Tervisedenduse alane baaskoolitus I
- › Tervisedenduse alane baaskoolitus II
- › Ergonoomia töökohal
- › HIV ennetamine töökohal
- › Kolleegide motiveerimine tervisedendusele
- › Läbipõlemise ennetamine ja vaimse tervise edendamine pedagoogidele
- › Psühhosotsiaalsed riskid töökohal: kiusamine ja ahistamine
- › Südamerivise toetamine töökohal

Koolitus "Psühhosotsiaalsed riskid töökohal: kiusamine ja ahistamine"

TRÜKI

22. JAANUAR 2015

Koolitusel "Psühhosotsiaalsed riskid töökohal: kiusamine ja ahistamine" (4 akad t) käsitletavad põhiteemad:

- › Kiusamise ja ahistamise mõiste ja olemus
- › Kiusamise olukorrad, protsessi areng
- › Probleemi ulatus Eestis. Uuringud ja statistika. Seadusandlik raam Eestis, järelevalve
- › Tööandja ja töötaja kohustused, õigused ja võimalused. Ennetamise võimalused

Eesmärk: töökohal kiusamise ja ahistamise kui psühhosotsiaalse riski olemuse tutvustamine ning praktiliste nõuannete andmine ennetamise võimalustest ja toetava psühhokliima kujundamisest.

Koolituse tulemusena osalejad:

- › mõistavad kiusamise ja ahistamise olemust ning omavad ülevaadet levimusest
- › teavad psühhosotsiaalsete riskide osas seadusandlusest tulenevaid õigusi ja kohustusi tööandjale ning töötajale
- › teavad ja oskavad rakendada erinevaid võimalusi toetava psühhokliima kujundamiseks ning kiusamise ja ahistamise ennetamiseks töökohal

Sihtrühm: ettevõtete ja organisatsioonide juhid, personalitöötajad, töökeskkonna spetsialistid ja volinikud, töötajad

Osalejate arv ühel koolitusel: ~30

Lae alla koolituse tutvustus: [Psühhosotsiaalsed riskid töökohal: kiusamine ja ahistamine](#)

Mis toob edu?

Turvalisus ja tervislikkus töökohal- **kanna hoolt töökoha eest!**

Vastutustundlik töökogukond- **kandke hoolt üksteise eest!**

Isiklik vastutus- **kanna hoolt enda eest!**

UPM soovitusel heaoluks töökohal

Timo Korpio

UPM-Kymmene Group, 2011